

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ**

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовано комисију:

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће на седници одржаној 15. априла 2015, донело је одлуку да се образује комисија за одбрану докторског рада.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области закоју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

проф. др Јелена Филиповић, редовна професорка, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Шпански језик, Универзитет у Београду, датум избора у звање 30. децембар 2010, менторка,

др Ана Кузмановић Јовановић, доценткиња, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Шпански језик, датум избора у звање 23. март, 2010, чланица,

др Ивана Вучина Симовић, доценткиња, ФИЛУМ, Универзитет у Крагујевцу, Шпански језик, датум избора у звање 15. јули, 2011, чланица,

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. **Сања Маричић**

2. **Датум рођења:** 02.03.1982., Сисак, Хрватска

3. **Датум одбране, место и назив мастер рада:**

2010. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду одбранила је мастер рад са темом *Визуелни импулси у настави шпанског као страног језика*

4. **Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:**

Наука о језику

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Интрагрупни идентификациони маркери за ословљавање и именовање у (ин)директној комуникацији шпанске и српске омладине

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторски рад Сање Маричић има 336 страница основног текста и 14 страница прилога.

Рад је организован у петнаест поглавља и садржи библиографију од 155 јединице.

У уводном поглављу рада кандидаткиња представља тему рада, наводи његове циљеве и образлаже значај спроведеног истраживања: анализа и тумачење начина на који се припадници омладине у Шпанији и Србији међусобно ословљавају и зашто су и у којој мери апелативи које употребљавају погрдни и вулгарни. Корпус одређује као колоквијалне разговоре типичне за младе у Шпанији и Србији. Анализа се обавља квалитативном методом којом се региструје и тумачи одређена комуникативна форма и квантитативном методом којом се утврђује фреквенција појаве чиме се кроз процес тријангулације јасније сагледава функција датих апелатива и квалитет и врста интерперсоналних односа (позитивних, негативних и неутралних) на које њихова употреба указује у неформалном дискурсу шпанске и српске омладине. Кандидаткиња већ овде уводи класификацију апелатива на *увреде* (којима се напада, понижава и дискредитује интегративно лице саговорника и које проузрокују прекид комуникације (веома претеће), односно не доводе до прекида комуникације (претеће увреде)) и *антиувреде* (слабо претеће или пак нимало претеће увреде којима се не напада лице особе којој је увреда упућена и које не доводе до прекида комуникације, већ представљају симбол групне припадности). Корпус за ово истраживање чине узорци аутентичног језика, из савремених шпанских и српских филмова: шеснаест (16) савремених српских и шеснаест (16) савремених шпанских филмова, снимљених у току 21. века, а чији су протагонисти припадници омладине. У одабиру филма као корпуса ауторка следи став Марте Дајнел (Dunel 2011: 44 према Панић Кавгић 2013: 448) да „филмски дискурс, иако није спонтан, делује тако, те показује бројне одлике аутентичног говора, док су интеракције у које протагонисти ступају и њихове реплике осмишљене тако да подражавају реалну употребу језика и природност стварних говорника“. Драмска, а са њеним настанком и филмска уметност, ипак, више него било која друга, тврди за себе да „подражава“ стварност. Дијалогска форма на филму, којом се овај рад бави на нивоу жаргона, настала је са циљем „подражавања“. У том смислу, језик којим се говори у неком филму одраз је, наравно те кинематографије, али више од тога он је илустрација одређеног комуникативног кода карактеристичног за делатне заједнице које ликови у филму представљају. Одговорност за аутентичност језика постигнутог у одређеном сценарију, па тако даље на филму, остаје на сценаристи филма, а затим на редитељу. Према дефиницији филма коју је дао француски редитељ „новог таласа“, Жан Лук Годар, сваки документарни филм тежи да личи на играни, а сваки играни филм да личи на документарни. У овом погледу на филм налази се и одговор зашто је рад у обзир узео српске и шпанске филмове. Једна од предности аудиовизуелног корпуса јесте и чињеница да имамо „глас говорника, што истраживачу нуди могућност да ухвати његово расположење и различите емоције које омогућавају тумачење исказа уз помоћ интонације” (Jørgensen 20: 153). Ауторка наводи да се говорни чиновни најлакше препознају у дијалогу те су драмски текстови врло погодни за анализу теорије говорних чиновних (за даљу анализу, в. Mulder, 1998; Rose, 2001; Piazza, 2011; , Rossim 2011; Álvarez-Pereyre, 2011; Reyes López 2014; Панић Кавгић, 2014). Ауторка у уводном поглављу уводи и социо-психолошку дефиницију одреднице 'омладина'. Социолози омладине нису сагласни око година које овај термин обухвата, па неки као омладинско наводе раздобље од 15. до 25. године, неки до 30., па чак и до 35. године, у складу са тенденцијама продужења младости у савременом друштву. Сегалан (2009: 255) сматра да младост представља старосно доба нејасних граница, будући да се

улазак у ово старосно доба може одредити, међутим, излазак из њега је нешто мање јасан. У наставку Сегалан (2009: 259) објашњава да доба младости представља колективни покрет, схвата се као генерација која учествује у истој култури. „У оквиру савременог поимања концепта одрастања младих посебно је проминентан концепт транзиције ка свету одраслих који је настао током '90-их година прошлог века и који акцентује промене образаца одрастања који се манифестују у виду пролонгиране младости и „постадолесценције“ као продужења адолесцентног периода кроз пролонгирано школовање, одлагање обавеза, осамостаљивања, запошљавања и заснивања породице. Овај се период карактерише и истраживањем идентитета и нестабилношћу, (...) у неких случајевима све до касних тридесетих година (Билиновић 2014: 24).“ Следећи Сегалана (2009: 265), ауторка закључује да су три кључне карактеристике окончања омладинског доба и постизања самосталности: стални посао, засебни стан и почетак живота у браку, те да о омладини можемо говорити све док се не испуне претходна три услова. Ликови из филмова чије реплике ауторка користи као примере у овом истраживању не испуњавају сва три наведена услова, сматра их релевантним припадницима и представницима омладине. Карактеристична за ово истраживање је и анализа фатичке улоге језика, пре свега жаргонског, која се односи на успостављање и одржавање, па чак и прекидање контакта, а доминантна је у свакодневним ситуацијама у којима циљ није размена информација, већ првенствено одржавање комуникације. Ауторка у истраживање уводи концепт фатичке заједнице (коју је Малиновски означио као „част припадања“), коју формирају поједине заједнице стварајући социјалну присност употребом језика који је разумљив за њихове припаднике, а за остале не у толикој мери. То може бити језик младих, језик каквих социјалних подгрупа, односно „екипа“, или маргинализованих група, тзв. гангова (Катнић-Башкарић 1999: 82). Дакле, језик који означава групну припадност води ка стварању фатичке заједнице, при чему увредљиви апелативи врше своју функцију маркирања групне припадности и солидарности те појачавања интрагрупних веза.

У другом поглављу ауторка се бави дефиницијом говорних чинова у вези са обраћањем и ословљавањем, као и улогом вокатива и прагматичком функцијом апелативности. Као јединица комуникативно-прагматичке реализације језика, вокатив је маркиран експресивношћу. Следећи Бабића (2011: 51), ауторка истиче да се у изражавању емоционалног односа говорника према саговорнику путем вокативне форме уочава комбиновање семантичких компоненти емоционалне оцене и емоционалне реакције јер обратити се неком са *беспослењаче!* означава квалификацију саговорника, субјективну оцену од стране говорника, а истовремено укључује и моменат говорникове емоционалне ангажованости која је довела до те оцене - нервирање, негодовање или, пак, израз симпатије.

Треће поглавље представља први део анализе корпуса и бави се етикетама за ословљавање и обраћање у комуникацији припадника шпанске омладине према роду који ауторка дефинише као релевантан екстралингвистички фактор који утиче на одабир и функцију увреда и антиувреда у шпанском делу корпуса. Из шпанског корпуса је ексцерпирано укупно 65 етикета у функцији апелатива односно апелативних вокатива које младе говорнице шпанског језика употребљавају када се обраћају момцима или када говоре о њима. Неки од уочених апелатива и апелативних вокатива могу да се групишу по одређеним критеријумима па тако проналазим следеће називе за тзв. психјатриске „дијагнозе“ (*idiota, imbécil, subnormal, medinaneurona, cretino, loco, colagdo*); називе из домена животиња (*cerdo, bestia*); називе за досадну особу (*pesado, coñazo, muermo, plasta*)

на крају неутралне апелативи за младића (*chaval, tío, tipo, chico, macho, pibe, niño, tronco, colega* и увредљиве апелативи за момке (*hijo de puta, cabrón, gilipollas, capullo, mamarracho, pringado, maricón*). Ови апелативи ће бити анализирани према степену угрожавања лица у наредном поглављу рада. Након анализе резултата шпанског корпуса, намеће се закључак да су девојке практично равноправне са момцима који употребљавају 69 различитих мушких апелатива наспрам 65 код девојака. Исти случај је и код обраћања девојкама (65 у мушком корпусу наспрам 51 у женском).

Четврто поглавље представља нуди анализу етикета за ословљавање и обраћање у комуникацији припадника и припадница српске омладине у српском делу корпуса. У неформалној комуникацији српских девојака издвојено је 53 апелатива од којих су најзаступљенији брат (12), човек (9), кретен (9), тип (8), пичка (7), матори/маторац (6), ћале (6), мајмун (6) док се за остале региструје по 4 примера и мање. У оквиру овог дела корпуса, уочава се група апелатива који се односе на родбинске односе који то нису (брат, ћале); психијатријску „дијагнозу“ (будала, идиот, кретен, дебил, морон, ретард); од животиња само мајмун за разлику од мушког дела корпуса где се региструје више апелатива; затим неутрални апелативи (лик, тип, фрајер, момак, дечко, мали, клинац) и коначно увредљиви апелативи (шбер, сељак, чобан, шабан, смрад, говно, фриц, педер, манијак). Након анализе резултата српског корпуса, намеће се закључак да су момци далеко креативнији у етикетирању од девојака будући да употребљавају готво дупло више различитих апелатива како у обраћању момцима (120 наспрам 53) тако и у обраћању девојкама (45 наспрам 28).

Будући да је горе описани део анализе корпуса указао на доминантан број употребе негативних апелатива у комуникацији како шпанске тако и српске омладине, ауторка пето поглавље овог истраживања посвећује теоријском тумачењу говорног чина увреде у разговорном језику младих. У овом поглављу ауторка разрађује концепте вербалне агресивности из перпскетиве говорног чина увреде у оквиру модела учтивости. Следећи Цимерманову дефиницију увреде (Zimmerman 2005: 249), сваку реч, израз или реченицу која има исте структуралне лингвистичке карактеристике увреде, ауторка третира као увреду. Међутим, њену функционалну вредност, односно да ли је она неучтива или антиучтива, одређује у зависности од контекста у коме је изговорена и степена угрожавања лица (Martínez Lara 2009:61). (Анти)увреде класификује према рецептору у циљу утврђивања да ли се у поједнакој мери упућују и мушкарцима и женама.

Шесто, седмо, осмо и девето поглавље баве се истраживањем начина и разлога због којих млади употребљавају погрдне и вулгарне изразе, те каталогизацијом и класификацијом изрза које користе у говорном чину увреде и антиувреде.

Анализом увреда у шпанском корпусу, издвојено је 89 увредљивих апелатива за мушкарце од којих 50 у мушком делу корпуса а 38 у женском делу. Што се тиче увредљивих апелатива за девојке, регистровано је укупно 51 од којих је 21 издвојен у мушком а 30 у женском делу корпуса. Ово показује да момци ипак имају неку меру у упућивању увреда девојкама (21) у поређењу са етикетирањем момака (51) док су Шпањолке увредљиве и према момцима (39) и према девојкама (30) при чему оне употребљавају више различитих увреда према девојкама (29) него што то чине момци (21). Ауторка уочава да су Шпањолке прилично креативне у осмишљавању увреда будући да проналазим већи број апелатива у женском делу корпуса којих у мушком делу нема.

У шпанском корпусу су регистроване 23 антиувреде за момке од којих 12 упућују момци а 11 упућују девојке и 16 антиувреда за девојке (од који 6 упућују момци а 10

упућују девојке) те се може закључити да су момци и девојке поједнако креативни у упућивању антиувреда у међусобној комуникацији с тим да девојке предњаче броју антиувреда према другим девојкама те користе дупло више антиувреда од момака.

За ублажавање увреда највише користе интонацију и суфикс —**illo, a** (*fulanilla, guarrilla, ratilla, pestecillo, listillo, pringadillo, macarrilla, fierecilla*). Занимљиво је да апелатив **cabrona** момци употребљавају само као антиувреду док је у комуникацији девојака употребљена и као увреда и као антиувреда.

Анализом увреда у српском корпусу, издвојено је 79 увредљивих апелатива за мушкарце од којих 56 у мушком делу корпуса а 23 у женском делу. Иако девојке употребљавају више од дупло мање различитих увреда у комуникацији са момцима, у овом делу корпуса истичу се 4 увреде које се не региструју у комуникацији између момака (*паћеник, фрик, мутави, панучар*). Што се тиче увредљивих апелатива за девојке, регистровано је укупно 28 од којих је 20 издвојено у мушком а 8 у женском делу корпуса. Ово показује да момци ипак имају неку меру у упућивању увреда девојкама у поређењу са етикетирањем момака док је апелатив крава једина увреда типична за женски део корпуса који проналазимо.

У српском корпусу регистроване су 32 антиувреде за момке (од којих 22 упућују момци а 9 упућују девојке) и 8 антиувреда за девојке (од који 4 упућују момци а 4 упућују девојке) те се може закључити да су момци далеко креативнији у упућивању антиувреда од девојака а нарочито у међусобној комуникацији. Чини се да девојке не инсистирају у толикој мери на маркирању групне припадности нарочито према другим девојкама. За ублажавање увреда највише користе интонацију и додатке попут детерминатива један или присвојног придева *мој*: Еј, клошари моји, опет касните. (ШР 23:57)

Ауторка закључује да је сваки апелатив могуће употребити синтагматски у конструкцији са детерминативом један који према Бабић (2011: 53) појачава антипатичко (*мајмуне један!*) или симпатичко значење (*блесице једна!*) а будући да може бити употребљен и у множини (*краве једне, пси ниједни*), детерминатив један губи своје квантитативно значење и јача квалификативно-интензификаторско значење.

Десето поглавље представља компаративну анализу говорног чина увреде и антиувреде у шпанском и српском делу корпуса. Ауторка закључује да говорници и говорнице шпанског и српског језика врло често упућују увреде једни другима. Истиче, међутим, да при томе фатичка функција увреда у највећем броју случајева није усмерена не на угрожавање лица саговорника, већ на постизање међусобне блискости, и идентификацију са одређеном друштвеноом групом. Примери из корпуса потврђују да млади говорници шпанског и српског језика кроз чин упућивања увреда исказују жељу да се идентификују са вршњачком групом, да буду прихваћени и цењени од стране њених припадника. Стога, употреба увреда међу припадницима шпанске и српске омладине има улогу у стварања фатичке заједнице те функционише у смислу поздрава и као маркер препознавања и прихватања од стране припадника одређене друштвене групе а не као вербална агресивност.

Једанаесто и дванаесто поглавље рада баве се семантички испражњеним апелативима у шпанском и српском корпусу, који процесом граматикализације односно прагматикализације постају дискурсни маркери те могу вршити функцију интензификатора одређених говорних чинова. Српски корпус показује да се употребом ових лексема, а нарочито лексеме *brate*, маркира припадност одређеној субгрупи те да имају сложену прагматичку природу: исказују афективну вредност у односу на рецептора

и фатичку вредност у односу на развој конверзације. Имајући у виду да се употребљавају у циљу започињања, одржавања и завршавања разговора, те скретања и усмеравања пажње саговорника, добијања на времену и сл., може се закључити да ове лексеме представљају пример реализације Јакобсонове (1966) фатичке (контактне) функције језика која тежи да „успостави, продужи или прекине комуникацију, као и да провери да ли је све у реду са комуникативним каналом (Ивић 2003: 15)“. У шпанском корпусу издвојено је 92 примера употребе ових маркера у функцији интензификатора у 16 говорних чинова. Уочава се да је маркер *hombre* (5 примера) практично изашао из употребе у омладинском говору и да је замењен маркерима *tío* (28 примера) / *tía* (19 примера), *chaval* (21) / *chavala* (1), *tronco* (4) / *tronca* (7) и *macho* (7) који се сматрају типичним за омладински дискурс (Sanmartín Saez 2003). Дакле, као што је раније *hombre* прошао кроз процес граматикализације, семантичког слабљења не би ли добио статус дискурсног маркера (Martín Zorraquino & Portolés Lazaro 1999: 4172) у говору шпанске омладине кроз исти процес пролазе и *chaval*, *tronco*, *tío* и *macho*. Попут примера *brate*, *човече*, *сине* и *матори* из српског дела корпуса, ови облици губе своју апелативну функцију те трпе семантичко пражњење у корист прагматичког ојачавања. У шпанском делу корпуса уочен је значајно већи број различитих говорних чинова (16 наспрам 9) за чије исказивање су у функцији интензификатора употребљени анализирани дискурсни маркери.

Намеће се закључак да шпанске маркере одликује донекле већа разноврсност у употреби у односу на српске маркере. Овај корпус показује да је у комуникацији шпанске омладине маркер *tío* најучесталији, с тим да *chaval* није знатно занемаренији од њега, док је у комуникацији српске омладине маркер *brate* још увек неприкосновен иако лексеме *сине* и *матори* показују тенденцију семантичког пражњења и издизања на ниво дискурсних маркера.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Предмет истраживања представљеног у овој дисертацији јесу апелативи у омладинском дискурсу у Шпанији и Србији, анализирани из перспективе фатичке функције увреде/антиувреде, као и граматикализација одређеног броја лексема у ова два језика који у жаргонском дискурсу попримају облике дискурсних маркера. Истраживање јасно указује да апелативи у оба језика показују различиту експресивну вредност на основу семантичке модификације (померања или пражњења значења), и да се њихово присуство уочава у различитим говорним чинovima. На социолингвистичком плану, употреба апелатива повезује се са степеном блискости односно дистанцираности међу саговорницима. Социолошки фактори попут рода, узраста и друштвеног статуса, те нивоа блискости саговорника условљавају избор етикета за ословљавање у комуникацији. Како корпус овог рада представљају примери разговорног језика млађе градске популације ексцерпирани из новијих српских и шпанских филмова чији су протагонисти припадници млађе генерације, комуникативна ситуација се карактерише непосредношћу, неусиљеношћу и спонтаношћу.

Као најважнији социолингвистички мотив употребе апелатива наводи се жеља појединца да се са неком друштвеном групом идентификује или да се од ње дистанцира. Деиктички карактер апелатива испољава се када избором апелатива говорник етикетира особу којој се обраћа и на тај начин марkira свој однос према њој. Дакле, помоћу апелатива говорник може да искаже прихватање и солидарност или да их употреби у циљу

стварања дистанце између себе и саговорника. Овај рад представља анализу апелатива и апелативних вокатива и њихових функција у разговорном језику омладине како српске тако и шпанске.

Омладински жаргон поседује посебну и специфичну лексику која служи као оруђе које повезује вршњачку групу а истовремено искључује оне који не владају датим језичким „кодом”. Имајући у виду колико су изградња вршњачког идентитета и групна припадност важни у овом раздобљу живота, ауторка истиче да одлике омладинског жаргона анализирани у овом раду представљају маркере групне припадности и солидарности. У говору младих осећа се константно присуство елемената фатичко-апелативне вредности који функционишу као маркери позитивне вербалне учтивости и групне припадности. У питању су апелативи и апелативни вокативи које млади у Србији и Шпанији употребљавају у међусобној комуникацији.

Апелативи и апелативни вокативи исказују однос између говорника и саговорника према параметрима блискости / дистанцираности, поверења / поштовања, солидарности / друштвене моћи, неформалног / формалног односа. У овом истраживању фокус је на неформалном регистру и усменом језику. У овом раду анализирани су неформалне форме обраћања појединцу (нпр. *матори / tronco*) и групи (нпр. *људи / chavales*). Реч је о апелативима и апелативним вокативима у неформалној комуникацији шпанске и српске омладине. Оправданост методолошког поступка одабира филма као корпуса за ово истраживање је више него очигледна. Филм је уметност која највише почива на стварности. Велику улогу у веродостојности и уверљивости сваког филма има дијалог. Дијалог је начин на који се ликови испољавају, начин на који се изражавају. Из дијалога добијамо информације о радњи, о другим ликовима. Управо због тога веома важан аспект у стилистичкој анализи филмског сценарија и дијалога лежи у проучавању свакодневног „природног” говора. Сценаристима се често препоручује да слушају природни говор, да би били у стању да упију оно што је основна одлика природног говора: поштапалице, псовке, сленг. Све то користи се у филмском дијалогу како би тај дијалог био што уверљивији, односно ближи свакодневном говору. Ауторка истиче: „... без обзира на то да ли су их изrekli глумци који у филму играју одређене улоге или обични, „стварни“, корисници језика у свакодневним животним ситуацијама, изговорени искази имају исте комуникацијске интерперсоналне функције. Зато се, условно речено, спонтана природа језика филмског сценарија огледа, између осталог, и у чињеници да је на њему могуће применити исте лингвистичке теорије као и у свакодневним неиспланираним говорним ситуацијама, те да се те теорије могу испитивати – потврђивати или оповргавати – и у анализи претходно реконструисаног говора, по узору на прави“ (Панић Кавгић 2014: 15-16). Другим речима, жаргонски изрази најлакше и најбрже проналазе свој пут и улазе у говор младих путем музике и филмова те верујем да би за даље истраживање требало спровести анализу спонтаног говора младих у Србији и Шпанији како би резултати овог рада били потврђени или оповргнути.

Ауторка у закључном делу рада наводи и теме и питања која заслужују да буду у фокусу неких нових истраживања у овој области. Пре свега, из перспективе примењене лингвистике, шпански дискурсни маркери требало би да нађу своје место у у настави шпанског као станог језика. Исто тако примена филма као аудио-визуелног наратива у наставном процесу је тема која заслужује посебну пажњу. Такође, ауторка препоручује истраживање о заступљености шпанских дискурсних маркера у уџбеницима који се употребљавају у настави шпанског као страног језика са посебним акцентом на вежбе

усменог разумевања где се очекује да су ови меркери најзаступљени. У области традуктологије и преводачке праксе, идентификује се проблем изналажења преводних еквивалената у области жаргонских израза, чиме би се такође требало детаљније позабавити. Ауторка такође истиче да је у њеном истраживању остао непокривен део о надимцима (шп. *apodos, motes*) у којима се, по њеном мишљењу, највише огледа креативност и иновативност младих како у Србији тако и у Шпанији. Примери у самом раду говоре у прилог томе. Наводимо неколико ради илустрације: *Dođi, Hare Kriřna.* (7 ½ 17:12) / *O, 'de si Dřordane?* (Ina1 48:00) / *Je l' ti to Slinavi rek'o?* (S/K 1:10:40) / *Al kaida, ajmo kući. 'Ajde, teroristo, ustaj!* (ř 28:19) / *Alo, Her Flik,řta zajebavař, bre, řoveka?* (řR 5:16) / *¿Qué pasa, Pirata?* (LaJ 8:17) / *Esta noche no puede verte El Rana, la ha castigado la vieja.* (7V 10:52) / *El Cabra, normal, normal tampoco es, pero es buena gente.* (FC 4:43) / *Corneto, nuestro líder intelectual.* (FC 5:58) / *Ruedas, deja de hacer gambas, coño.* (FC 9:02). Ова врста језичке креативности такође може бити тема једног новог социолингвистичког и семантичког истраживања.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање *Интрагрупни идентификациони маркери за ословљавање и именовање у (ин)директној комуникацији шпанске и српске омладине* доноси нам теоријски добро утемељен, квалитативан и квантитативан компаративни приказ фатичке употребе апелатива у омладинском жаргону Шпаније и Србије на почетку 21. века. Жаргон, као специфичан језички варијетет који одликује тежња за разликовањем од језичког стандарда у шпанском и у српском језику анализира се из перспективе социолингвистичке маркираности, односно успостављања и одржавања односа присности или удаљавања и успостављања социјалне и емотивне дистанце међу саговорницима. Социолингвистичка анализа начина на који се у жаргонском дискурсу у фатичким омладинским заједницама у Шпанији и у Србији користе апелативи значајно доприноси јаснијем поимању когниције младих, односно бољем разумевању њихове слике света и тумачења стварности. Стога је овде спроведено истраживање може своју примену наћи у како у даљим студијама језика, тако и у социолошким и психолошким студијама генерације коју ауторка на основу јасно одређених социолошких критеријума дефинише појмом 'омладина'. Ауторка својим истраживањем представља значајан, (временски и садржајно) ажуриран увид у смисао једног значајног аспекта жаргонског дискурса младих у две земље које су у фокусу овог рада. Како жаргон настаје као резултат особеног, спонтаног и по правилу анонимног усменог стваралаштва особито млађих генерација (Бугарски 2006: 21), из жаргонских речи и израза може се ишчитати како они размишљају, каква им је свест. Имајући у виду ефемерност жаргона, који брзо застарева, али и чињеницу да подједнаком брзином настаје и његов подмладак, ауторка својим радом кроз приступ контрастивне анализе примера из шпанског и српског језика у оквиру интеркултурне прагматике значајно доприноси комплетирању тренутне језичке слике света у дате две говорне заједнице.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња Сања Маричић је својим докторским радом обрадила је значајну тему која до сада није била истраживана у области језичких образовних политика у Србији. Резултати докторског рада на тему *ИНТРАГРУПНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ МАРКЕРИ ЗА ОСЛОВЉАВАЊЕ И ИМЕНОВАЊЕ У (ИН)ДИРЕКТНОЈ КОМУНИКАЦИЈИ ШПАНСКЕ И СРПСКЕ ОМЛАДИНЕ* нуде један потпуно нов увид у поглед на свет и когницију омладине која се јасно конструише и перпетуира кроз употребу жаргона савременом спонтаном усменом дискурсу. Анализирајући апелативе и дискурсне маркере у жаргону шпанске и српске омладине на корпусу савременог шпанског и српског филма (са почетка 21. века), Сања Маричић отвара нови социолингвистички и когнитивно лингвистички простор за анализу и успешније разумевање корелација између стандардног језика и жаргона, као и нови социолингвистички приступ појму контракултуре која представља једну од суштинских одлика процеса одрастања великог броја младих свуда у свету, па и у ове две земље. Ауторка јасно указује на директну везу која постоји између контракултуре и комуникативне праксе у различитим говорним и фатичким заједницама, која завређује пажњу не само лингвиста, већ и социолога и психолога.

IX ПРЕДЛОГ:

Похваљујући прилежан и вредан рад кандидаткиње који је довео до резултата који ће бити релевантна литература у даљем истраживању природе и суштине омладинских комуникативних пракси, са задовољством предлажемо Већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да рукопис под називом *ИНТРАГРУПНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ МАРКЕРИ ЗА ОСЛОВЉАВАЊЕ И ИМЕНОВАЊЕ У (ИН)ДИРЕКТНОЈ КОМУНИКАЦИЈИ ШПАНСКЕ И СРПСКЕ ОМЛАДИНЕ* прихвати као докторски рад који испуњава све услове предвиђене законом, а кандидаткињу Сању Маричић позове на усмену одбрану.

У Београду, 14. маја, 2015.

КОМИСИЈА:

проф. др Јелена Филиповић, редовна професорка,
Универзитет у Београду, Филолошки факултет

др Ана Кузмановић Јовановић, доценткиња,
Универзитет у Београду, Филолошки факултет

др Ивана Вучина Симовић, доценткиња,
Универзитет у Крагујевцу, ФИЛУМ